

диспропорції у фінансуванні – нерівномірний розподіл фінансування між регіонами та закладами освіти; комерціалізація освіти – зростання частки платних освітніх послуг, що може обмежувати доступ до освіти для соціально незахищених груп; неефективність розподілу ресурсів – проблеми з прозорістю та цільовим використанням фінансових коштів, а також залежність від міжнародних донорів – вплив грантових та кредитних програм на політику освіти.

Розглядаючи перспективи та шляхи вдосконалення фінансування, варто звернути увагу на збільшення державних інвестицій в освіту, фінансування повинно відповідати стратегічним пріоритетам держави. Зкладам освіти потрібно розвивати альтернативні джерела фінансування, зокрема розширювати державно-приватне партнерство та залучення благодійних фондів.

Щодо механізмів розподілу коштів, то потрібно впроваджувати прозорі та результативні фінансові моделі, активно впроваджувати цифровізацію фінансового управління в освіті, що сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів.

Таким чином, фінансування вищої освіти є складним процесом, що значною мірою залежить від соціально-економічних умов та ціннісних орієнтирів суспільства. Висока пріоритетність освіти у суспільних цінностях сприяє розвитку ефективних фінансових механізмів, тоді як низький рівень усвідомлення її значення може призводити до недофінансування та зниження якості освітніх послуг. Тому гармонізація ціннісних засад і фінансових стратегій є важливим напрямом політики у сфері вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція реформи управління закладами вищої освіти. URL: <https://osvita.ua/vnz/reform/69080/>.

Ольга ЯЦИШИНА

*Кандидат педагогічних наук, провідний фахівець
ННЦ міжнародної освіти та співробітництва,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
o.yazchyshyna@tnpu.edu.ua*

ЦІННОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ

У сучасному глобалізованому світі міжнародна освіта постає не лише як інструмент академічного обміну та мобільності, а й як потужний чинник

формування ціннісних орієнтирів у студентської молоді. Вона сприяє розвитку міжкультурного діалогу, толерантності, громадянської відповідальності та критичного мислення. Зміна пріоритетів у сфері вищої освіти, виклики сучасності – війни, міграційні кризи, інформаційне перевантаження – актуалізують потребу в осмисленні тих цінностей, які має формувати й підтримувати міжнародна освітня спільнота.

Поняття міжнародної освіти охоплює співпрацю у будь-яких аспектах освітньої діяльності між двома чи більше державами, що здійснюється в рамках міжнародно-правових норм, які регулюють міждержавні відносини. Міжнародну освіту можна розуміти як модель міжнародної співпраці між країнами за посередництвом окремих осіб або установ, що представляють країн-партнерів, а також як підхід до освіти стосовно інших країн світу. Як модель міжнародної співпраці міжнародна освіта може включати стипендійні та грантові програми для іноземних студентів, стипендії та гранти на навчання закордоном, програми закордонного навчання, програми спільного та подвійного диплому за участі освітніх установ країн-партнерів, студентські обміни та інші активності в рамках дипломатичних і торгових відносин між державами. Водночас міжнародна освіта як освітній підхід може бути реалізована як навчальна програма, що формує знання про інші країни світу, глобальні проблеми, іншомовні компетенції, повагу до інших культур і їхніх представників тощо. Нині міжнародна освіта є також галуззю знань, адже багато університетів і коледжів у світі пропонують бакалаврські, магістерські і докторські програми з міжнародної освіти [2, с. 17].

В широкому розумінні призначенням міжнародної освіти є розширення культурних, економічних, дипломатичних і політичних відносин між країнами. Окрім того, основними функціями міжнародної освіти, є поширення програми розвитку з боку більш розвинених країн щодо країн з нижчим рівнем розвитку, захист прав людини, врегулювання конфліктів, а в останні роки також досягнення цілей міжкультурної взаємодії, формування навичок критичного мислення, міжнародного мислення, розвиток міжкультурної компетенції та взаєморозуміння між громадянами різних країн, визнання культурного різноманіття і сприяння міжнародному і сталому розвитку [2, с. 18].

Міжнародна освіта спрямована на розвиток міжкультурного розуміння, ефективної комунікації та прийняття лінгвістичної й культурної різноманітності в глобалізованому світі. Вона визнає, що навчання відбувається в культурному контексті, де кожен учасник освітньої взаємодії привносить унікальні знання та досвід, що збагачують процес навчання. Освітні підходи мають враховувати міжнародні реалії, підтримувати різні точки зору та сприяти залученню всіх студентів до аудиторного й громадського життя.

Часто, говорячи про міжнародну освіту, ми посилаємося на базові освітні цінності, що лежать в основі політик Європейського Союзу. Провідними цінностями, на яких ґрунтується розвиток європейської освіти, є демократія (участь громадян у житті суспільства, демократична і демократичне суспільство) та толерантність (толерантні особисті стосунки, толерантність до різних соціальних та культурних груп, інклюзивне суспільство), національна орієнтація (знання історії своєї країни, ставлення до національної ідентичності, усвідомлення суперечливих сторін минулого, критичне осмислення історичних подій) і міжнародна орієнтація (обізнаність з історією Європи та ЄС, рефлексія щодо політичної інтеграції, розуміння питань міграції, різноманіття культур, релігій і світоглядів), а також рівність для всіх людей, антирасизм і недискримінація, представництво та верховенство права, людська гідність, свобода, мир і міжнародне взаєморозуміння [1, с. 43–44].

Спираючись на загальнолюдські принципи та норми, що регулюють життя людини, суспільства й держави, міжнародна освіта водночас формує та передає власну систему цінностей. Такими цінностями є зокрема:

1. Навчання. Міжнародна освіта збагачує навчальний процес, сприяє особистісному зростанню та розширює можливості для інклюзивного навчання, привносячи у навчальне середовище світовий досвід і культурне розмаїття. Вона допомагає учасникам навчального процесу усвідомити власні культурні припущення та краще пізнати себе через взаємодію з різними світоглядами. Це створює глобальну спільноту навчання та готує студентів до життя й роботи в багатомовному й мультикультурному середовищі.

2. Відкритість і неупередженість. Присутність іноземних студентів збагачує навчальне середовище лінгвістичним і культурним різноманіттям, сприяючи гармонії, толерантності та міжнародному мисленню; допомагає студентам переосмислити стереотипи, розвивати відповідальність і глибшу повагу до інших. Через безпосередню взаємодію зі світоглядами різних культур студенти розвивають усвідомлення власних переконань і відкритість до різних точок зору.

3. Мова і культура. Міжнародна освіта залучає студентів і навчальну спільноту до спільного навчання, сприяє лінгвістичному та культурному розумінню через обмін ідеями, підкреслює роль мови як основного культурного ресурсу, що формує наші думки, цінності та переконання. Мови та культури опосередковують наш досвід і знання, визначаючи, як люди з різним походженням пізнають світ і розуміють одне одного.

4. Стосунки і дружба. Найважливішою цінністю міжнародної освіти є нові стосунки та довготривала дружба, що охоплюють мови, культури, країни та регіони, об'єднуючи студентів, їхні родини та академічну спільноту. Завдяки

цьому учасники освітнього процесу розширюють свій світогляд і відкривають багатство сучасного культурного розмаїття.

5. Виклики. Міжнародна освіта має безперечні значні переваги, проте її успіх залежить від постійних та скоординованих зусиль всієї академічної спільноти, готовності вчитися на досвіді та визнавати і приймати різноманітні точки зору. Це потребує постійної рефлексії та налагодження зв'язків, що сприяє глибшій взаємодії з культурним багатством серед усіх учасників освітнього процесу [3].

Таким чином, міжнародна освіта збагачує навчальний процес і сприяє розвитку толерантності, міжкультурного розуміння та глобальної спільноти, керуючись загальнолюдськими цінностями й нормами. Водночас міжнародна освіта формує нові цінності, відкриває нові перспективи розвитку через різноманіття мов і культур, а також зміцнює співпрацю між учасниками освітнього процесу з різних країн. Успіх такої освіти залежить від відкритості, взаємної поваги та спільних зусиль усієї академічної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Золотухіна С.Т., Іонова О.М., Лупаренко С.Є. Актуальні цінності сучасної європейської освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 76. Т. 1. С. 42–46.
2. Emmanuel J.F. Building global education with a local perspective. An introduction to global higher education. Springer, 2015. 233p.
3. Scarino A., Liddicoat A. J., Crichton J. The value of international education (Stage 2). Report to the International Education Services, Department for Education and Child Development. University of South Australia. 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/276060469_The_value_of_international_education_Stage_2_Report_to_the_International_Education_Services_Department_of_Education_and_Child_Development

Павло БІЛОУС

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна,
pbilous98@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вступ. Сучасна система освіти зазнає стрімких цифрових змін, що розширюють можливості перевірки знань та вмінь студентів у нових формах навчання. Застосування штучного інтелекту в оцінюванні набуває дедалі більшої актуальності: він може взяти на себе рутинні функції, звільняючи